

čarouné SLOVENSKO

ŽIVOTNÝ ŠTÝL → CESTOVANIE → ŠIKOVNÍ ĽUDIA → ZAUJÍMAVOSTI

MÁJ 2021

Jaskyne

Poklady

Malých Karpát

- ♦ Svadba v stodole
- ♦ Slávne zvony
- ♦ Nevesta minulosti

Kde žije

LÁSKA

3,90 €

9 772585 800009

Hrad Uhrovec → Čarovná ružová záhrada → Stavanie májov

PREDPLATNÉ

Objednajte si ročné predplatné
Moja Chalupa!

Predplatné
sa začína
od vydania
03/2021.

LEN
29,88€

12 VYDANÍ

Objednávajte na: mojachalupa.doschranky.sk
predplatne@mafraslovakia.sk, 0948 987 958 a 0917 238 238

EDITORIÁL

Milí čitatelia,

máj je už tradične v našom Čarovnom Slovensku plný lásky. Teda, nie že by inokedy na našich stránkach nebolo hneď na prvý pohľad vidieť, že práve tu, na Slovensku, to najviac máme radi a je to pre nás naozaj najkrajší kút v šírom svete, ale v máji na lásku v tom najhlbšom zmysle slova ostríme akosi viac. Už od dávnych čias je totiž tento mesiac v našich končinách zasvätený – lúbsti. Od prvého májového dňa, či skôr noci, počas ktorej sa slobodní mládenci s pomocníkmi cielene potulovali po dedine, aby svojej milej vyznali lásku formou ozdobeného vysokého stromu pred jej domom. Máje, v dávnych časochoj stojace uprostred obce a chrániace pred všetkým zlým, sa postupne stali verejným vyznaním, sľubom a zároveň záväzkom. Ako sa totiž dočítate na str. 80, máj v predzáhradke vyvolenej znamenal to jediné: „chcem ťa a je to vážne“. To je už niečo úplne iné ako „obyčajné“ májové bozky pod rozkvitnutou čerešňou, i keď aj tie boli a stále sú pre mladé dievčatá dôležité, pretože bozk pod kvitnúcim stromom mal znamenať, aby aj ona kvitla a „neuschla“. Ale naspäť k sľubom a vyznaniam, ktorých aktéri, ak všetko išlo, ako malo, svoju lásku spečatili pred oltárom. Nie však v máji, to je len novodobá záležitosť, kedysi sa totiž najviac svadieb konalo počas fašiangov. Pochopiteľne, veď bolo treba rešpektovať rytmus prírody a práce počas roka. A tento mesiac je pre budúcu úrodu príliš dôležitý na to, aby sa niekoľko dní len tak prehýrilo. Veď už úradné záznamy zachované zo stredovekých čias dokazujú, že svadby trvali aj týždeň, čo nájdete aj v článku na str. 92. Ale časy sa menia a nápady, ktoré by kedysi mnohí prešli prinajlepšom so zdvihnutým obočím, dnes získavajú popularitu. Ako svadba v stodole. Kto to kedy videl, aby sa romantický obrad konal v nevykúrenom chladnom humne, kde sa mlátilo obilie, skladovala slama na krmenie dobytky a odkladali vozy? Keď si však nalistujete str. 52, myslím, že si všetci poviete „a prečo nie?“. Tak si to poďme spolu predstaviť. Krásne svadobné šaty, ktoré vôbec nemusia byť biele (str. 86), v ruke svadobná kytica, hoci aj s ružami z Dolnej Krupej (str. 58), vo vlasoch nádherné kvetinové doplnky (str. 120)... Ako v rozprávke, čo poviete? Tak ešte ten zvonec na koniec (str. 46) a už si len povedzme, ako je veru na tomto svete, a obzvlášť na našom Slovensku, krásne. A s láskou v srdci úplne dokonale.

Róberta Karpinská, šéfredaktorka
roberta.karpinska@carovneslovensko.sk

*Svadby
v minulosti
trvali aj týždeň.*

Sledujte nás na sociálnych sieťach

www.facebook.com/magazincarovneslovensko

www.instagram.com/carovne_slovensko
#carovneslovensko

28

112

12

8 Čarovné oko

Miesto na vaše unikátne fotografie z potuliek po Slovensku.

12 Obnova top zrúcaniny

Z hľadiska architektonických detailov nemá hrad Uhrovec medzi slovenskými ruinami konkurenciu. A raz sa možno priblíži k podobe, akú mal pred storočiami. Samozrejme, bez elektriny.

20 Kráľovstvo netopierov

Ak vezmeme do úvahy rozmanitosť podlažia Malých Karpát a tamojších jaskýň, je to akési zmenšené Slovensko. Nakukli sme do Plaveckej jaskyne, kam sa môže človek dostať len v sprievode jaskyniarov.

28 Bratislavské cyklokorzo

Petržalská hradza je obľúbeným miestom športovcov všetkých vekových kategórií. Stretnete tu cyklistov, korčuliarov, bežcov a dokonca i rybárov, ktorí si užívajú príjemné prostredie, zaujímavé výhľady a svieži vzduch.

34 Nadýchať sa zdravia

Pre náš život je nevyhnutný. A hoci je neviditeľný a nehmatateľný, dá sa „odmerať“. Zisťovali sme, kde sa nadýchate najčistejšieho vzduchu.

40 Na znak lásky

Mnohé dnešné turistické atrakcie by nikdy nevznikli, keby nebolo ľúbostnej vášne toho, kto ich dal postaviť. Ktoré z našich pamiatok sa spájajú s úprimnou a nekonečnou láskou?

46 Oznamovali aj varovali

Ich zvuky sa už po stáročia rozliehajú okolím počas sobášov, bohoslužieb, ohlasujú úseky dňa a v minulosti sa vďaka nim ľudia dozvedeli

80

Foto na titulke:
Vlado Veverka

o požiari či povodni. Najväčšie zvony na Slovensku nájdete v Banskej Bystrici, v Spišskej Novej Vsi či v Košiciach.

52 Čaro vidieckej stodoly

Mnohé zamilované dvojice si lámu hlavu nad tým, aké unikátne miesto si vybrať pre svoj výnimočný svadobný deň. A čo tak stodola?

58 Grófkino rozárium

Ružiarstvo má v Dolnej Krupkej dlhoročnú tradíciu. Prvé zmienky o rozáriu sa objavili už v roku 1910, patrilo grófke Márii Henriete Chotekovej. Nájdete v ňom aj vzácnu ružu Ignis, ako jediná vyšľachtenú grófkou v roku 1934.

64 Mamy z ríše zvierat

Hoci za najhoršiu zvieraciu matku považujeme krkavčiu, mylíme sa. Krkavčice patria medzi najstarostlivejšie matky zvieracej ríše. A čo ďalšie operené či chlpaté mamy?

74 Krasín – domov lúpežných rytierov

Asi každý turista k nemu pocíti lásku na prvý pohľad. Veď ako napovedá jeho názov, Krasín je skutočne krásnym vrchom. Túra na vrchol nezaberie veľa času, no spoznáte počas nej asi všetko, čo ponúkajú Biele Karpaty.

80 Ak nevstaneš, máj nedostaneš

V dávných dobách symbolicky chránil dedinu pred zlým. Potom sa z neho stalo verejné vyznanie lásky. Toho, že už je ruka v rukáve.

86 Svadobné šaty minulosti

Dlhé či krátke, s čipkou i bez nej. Pompézne róby, skromné kostýmčeky i vyšívané kroje. Oblečenie neviest za posled-

ných viac než sto rokov mapuje zberateľ Juraj Furo z Považskej Bystrice, ktorý založil archív pod názvom Nevesta minulosti.

92 Dnes nevesta, zajtra žena

Tradície sú neviditeľný povraz. V dôležitých okamihoch sa ho potrebujeme pridržať, aby sme sa cítili bezpečne. Dnešné nevesty, hoci nevedia pomenovať prečo, si aj dnes túžia prežiť odpytovanie, redový tanec i čepčenie. V svadbe je láska, túžba, ale aj bolesť zo straty „svojho“.

102 Bylinková lekárň

Ostropestrec mariánsky. Hviezdou medzi bylinkami je tento obrovský bodliak s ľudovým názvom Kristova koruna, ktorý dokáže zregenerovať aj ťažko poškodenú pečeň.

104 V ako výhľad, L ako lúka

Tento dom je skrátka VL ako Veľká Láska. Pod strechou sa v čase našej návštevy vyrábala Thorova sekera, opakovali samohlásky a kdesi prebiehala online hodina hry na bicích. Všetko súbežne. Žije sa v ňom intenzívne.

112 Vyzdobené kvetmi

Obec Hrochoť na Podpoľaní je bohatá na ľudové tradície a je pre ňu typická kvetovaná výšivka. Vďaka motívom s ružami či nezábudkami pripomína tunajší kroj krásne rozkvitnutú lúku.

120 Ako lesná víla

Mnohé sme si kedysi pletli venčeky do vlasov z lúčnych kvetov, Michaela „Magaela“ Ďurišová sa ich výrobe venuje profesionálne. Experimentuje s rôznymi materiálmi, okrem venčekov vyrába i kvetinové čelenky a ďalšie doplnky, vďaka ktorým sa presadila aj za hranicami.

126 Regál

Prinášame májové novinky a tipy z našich obchodov.

čarouné SLOVENSKO

Ročník V., číslo 5, máj 2021, mesačník

ŠÉFREDAKTORKA:
Róberta Karpinská

SPOLUPRACOVNÍCI:
Veronika Nichta Mráziková, Katarína Abeille, Júlia Čechová,
Juraj Červenka Richard Filipko, Dan Himič, Soňa Košíková,
Petra Spišáková

ZALOMENIE A DTP:
Martina Buzinkayová

OBRAZOVÁ REDAKTORKA:
Beta Hriadelová

ÚPRAVA OBRÁZKOV:
Vratko Tóth

FOTO:
Pavol Funtál, Peter Mayer,
Miroslava Spodniaková

E-MAILOVÁ ADRESA REDAKCIE:
magazin@carovneslovensko.sk

TELEFÓNNE ČÍSLO REDAKCIE: 02/48 238 301

TITULNÁ FOTOGRAFIA: Vlado Veverka
EDITORIÁL FOTO: Katarína Kincelová

SPOLUPRACOVNÍCI FOTO:
Peter Kováč

ILUSTRAČNÉ FOTOGRAFIE:
Dreamstime, Shutterstock, TASR

mafra slovakia

VÝKONNÝ RIADITEĽ:
Vladimír Mužik, tel.: 02/48 238 100
RIADITEĽKA OBSAHU:
Monika Huljaková, tel.: 02/48 238 210
FINANČNÝ RIADITEĽ:
Martin Mráz, tel.: 02/48 238 200
OBCHODNÁ RIADITEĽKA:
Katarína Michalechová, tel.: 02/48 238 106
RIADITEĽ DIGITÁLNYCH MÉDIÍ:
Denis Schvarcz, tel.: 02/48 238 442
RIADITEĽ MARKETINGU, PR A EVENTOV
Ivan Netik, tel.: 02/48 238 141
OBCHODNÁ MANAŽÉRKA:
Eva Mozolová, tel.: 0905 771 192
e-mail: eva.mozolova@mfraslovakia.sk
PREDPLATNÉ: tel.: 0948/987 958, 0917/238 238

e-mail: predplatne@mfraslovakia.sk
online: <http://predplatne.hnonline.sk>

MAFRA Slovakia, a.s., je druhým najsilnejším vydavateľstvom na Slovensku. Vydáva viac ako 50 printových titulov, prevádzkuje 14 webových portálov a internetovú televíziu.

ADRESA VYDAVATEĽSTVA:
MAFRA Slovakia, a. s.
Nobelova 34, 836 05 Bratislava
tel.: 02/48 238 100
IČO: 51 904 446

TLAČ: WALSTEAD MORAVIAPRESS s. r. o.,
U Póny 3061, Břeclav

PREDPLATNÉ NA 12 MESIACOV:
42,90 € s DPH
CENA JEDNÉHO VÝTLAČKU: 3,90 €
VOLNÝ PREDAJ: Mediaprint-Kapa, Pressegrasso, a. s.
REGISTRAČNÉ ČÍSLO: EV 5560/17
ISSN 2585-8009

© Copyright MAFRA Slovakia, a. s. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Autori článkov zverejnených v tomto vydaní si v zastúpení vydavateľom vyhradzujú právo udelovať súhlas na rozmnožovanie a na verejný prenos článkov, ako aj na verejné rozširovanie rozmnožiny týchto článkov v zmysle § 33 ods. 1 písm. a) a d) autorského zákona.

Vydavateľstvo MAFRA Slovakia, a. s., je súčasťou koncernu AGROFERT. Odborným garantom magazínu Čarouné Slovensko je Asociácia cestovného ruchu Slovenskej republiky.